

Samarbetsavtal angående inrättandet av ett sysselsättningsområde och ett gemensamt organ

Kommunstyrelsen 23.10.2023 § 326

Beredare: kommundirektör Mikael Grannas, mikael.grannas(at)sipoo.fi

Lagstiftningen om omorganisering av den offentliga arbetskraftsservicen till kommunerna godkändes 23.3.2023 (RP 207/2022 rd; Rsv 332/2022 rd). I och med den överförs flera olika tjänster, utbetalningsuppgifter och ansvar samt personalen som sköter dessa uppgifter genom överlåtelse av rörelse till kommuner eller samkommuner den 1 januari 2025. Det centrala med reformen är dock inte mångfalden av tjänster som överförs utan det faktum att både finansieringsansvaret för arbets- och näringstjänster och en allt större del av utgifterna för det sociala skyddet för arbetslöshet överförs till kommunerna. Från och med år 2025 omfattas uppgifternas finansieringsbas av statsandelen, som är en allmän inkomstpост som kommunerna beviljas.

I lagstiftningen om ordnandet förutsätts att de kommuner som förbereder sig för att ta emot organiseringsansvaret före den 31 oktober 2023 ska anmäla sina lösningar och riktlinjer beträffande organiseringsansvaret till arbets- och näringsministeriet. Kommunen ska samtidigt anmäla den lösning för ordnande av arbetskraftsservice, antingen ensamt eller i samarbete med andra kommuner, som är föremål för beslutet. Om kommunen ordnar servicen i samarbete med andra kommuner, ska kommunen också skicka avtalet om kommunernas samarbete eller grundavtalet för samkommunen. I samband med detta beslut om ordnande av arbetskraftsservice skickas den godkända planen för ordnande av arbetskraftsservice samt anmälan om att ta emot eller inte ta emot TE-byråns verksamhetslokaler.

Den utsatta tiden för att skicka anmälan är två veckor räknat från tidpunkten då beslutet om ordnandet fattades eller avtalet därom slöts. Handlingarna samhörande anmälan som skickas ska ha godkänts av kommunens behöriga organ.

På grund av den strama tidtabellen förutsätts det inte att handlingarna har vunnit laga kraft. Kommunfullmäktiges beslutsutdrag skickas till arbets- och näringsministeriet enligt de anvisningar som ministeriet separat har utfärdat senast den 31 oktober 2023.

Beredning

Sibbo kommun har med förutredningar utrett olika alternativ för ordnande av service från slutet av året 2022 till början av året 2023. Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda har utrett en gemensam modell för sina medlemskommuner, och i östra Nyland utreddes en gemensam modell för kommunerna i området från och med hösten 2022. En förutredning om förutsättningarna för ett gemensamt sysselsättningsområde i Kervo och Sibbo gjordes i slutet av år 2022. Slutresultatet för Sibbos del var att inleda beredningen i samarbete med de östnyländska kommunerna, och kommunstyrelsen beslutade om en avsiktsförklaring om detta samarbete vid sitt möte den 27 mars 2023. I anknytning till detta beslutade Sibbo kommun att bevilja sysselsättningschefen tjänstledighet fram till slutet av februari 2024,

eftersom han som Borgå stads anställd ansvarar för den regionala beredningen för de andra kommunerna i östra Nyland, exklusive Borgå.

Stadsstyrelsen i Borgå skickade det första utkastet till östra Nylands avtal så att kommunstyrelsen i Sibbo kunde ge sitt utlåtande om ärendet vid sitt möte den 20 juni 2023. Utlåtandet byggdes kring följande principer:

1. Beslutsfattandet omarbetas så att det är regionalt rättvisare.
2. Finansieringen ska sporra till effektivitet och produktivitet.
3. De totala kostnaderna för systemet får inte vara högre än de nuvarande kostnaderna.
4. Kommunens betalningsandel får inte vara "ojust".

Utgående från förhandlingarna skickade stadsstyrelsen i Borgå ett nytt utkast för utlåtande efter sommaren. Kommunstyrelsen i Sibbo behandlade det nya utkastet vid sitt möte den 25 september 2023 och kastade förslaget, eftersom beslutsfattandet fortfarande inte var regionalt rättvist och finansieringslösningen var ogynnsam för Sibbo.

Utgående från sitt utlåtande i juni och oron för att Sibbos mål inte nås i samarbetsmodellen för östra Nyland, inledde kommunen förhandlingar med mellersta Nyland och Kervo. Kervo visade ett gemensamt intresse för att fortsätta beredningen, som avslutades med förutredningen. Arbetet framskred så att kommunstyrelsen behandlade och godkände principer för Kervo–Sibbo arbets- och näringsområde vid samma möte som den kastade Borgå stads avtalsutkast. Beredningen av avtalet mellan Kervo och Sibbo fortsatte enligt dessa principer.

Borgå stad skickade det slutliga avtalet för godkännande den 3 oktober 2023. Detta avtal omfattade även Sibbo kommun. I avtalet hade följande ändringar gjorts jämfört med den föregående versionen, som kommunstyrelsen i Sibbo behandlade tidigare:

Tillägg i kapitel 3: "Som vice ordförande väljs representanter från de kommuner med andra och tredje största invånarantal, så att representanterna byts ut vartannat år. Representanten från den kommun som har andra störs invånarantal fungerar som första vice ordförande."

Tillägg i kapitel 8.3: "Uppgifter som sköts i samarbete och dessa uppgifters finansiering följer budgeten."

Ändring i kapitel 8.4, till det tillades statsandelar: "Principen för upprättande av budget är områdets sysselsättningsläge, uppskattat servicebehov och statsandelar."

Tillägg i kapitel 11: "Avtalskommunerna har rätten att bekanta sig med samarbetsärendens bokföring och förvaltning."

Ett nytt kapitel 14: "14. Ibruktagning av särskilda befogenheter

Om ibruktagning av särskilda befogenheter och dess förutsättningar anges i den ansvariga kommunens förvaltningsstadga."

Dessa ändringar gäller inte de principer på grund av vilka kommunstyrelsen kastade avtalet vid den tidigare behandlingen och således har grunderna för det tidigare beslutet inte förändrats.

Kervo och Sibbo sysselsättningsområde

I denna modell skulle avtalskommunerna bilda ett gemensamt sysselsättningsområde i Kervo och Sibbo. Kommunerna ska sköta uppgiften som ett gemensamt organ, där Kervo stad är ansvarskommunen. Sibbo kommun ska överföra organiseringsansvaret för arbetskraftsservice till Kervo stad, och Kervo stad ska enligt 8 § 2 mom. i kommunallagen ansvara för lika tillgång till tjänsterna och åtgärderna, fastställandet av behovet, mängden och kvaliteten i fråga om dem, det sätt som de produceras på, tillsynen över produktionen samt utövändet av myndigheternas befogenheter.

Kervo stads beslutande organ för sysselsättningsärenden ska fungera som kommunernas gemensamma organ och ansvara för ordnande av de lagstadgade arbets- och näringstjänsterna. För tillfället är detta organ stadsstyrelsens sektion för personal- och sysselsättningsfrågor. Sibbo kommun ska delta i beslutsfattandet om sysselsättningsområdets service i detta organ. Kommunernas samarbetsavtal om organiseringen av beslutsfattande och utseendet av medlemmar utarbetas senare.

Inom ramen för det gemensamma sysselsättningsområdet strävar Kervo och Sibbo efter att på bästa möjliga sätt främja efterfrågan på och utbudet av arbete samt matchning av arbetssökande och arbetsgivare, främja arbetskraftens rörlighet, stärka kopplingen mellan arbetskraftsservice och kommunernas livskraft och minska arbetslösheten. Kommunerna strävar tillsammans efter att ordna arbetskraftsservicen på ett verkningsfullt och kostnadseffektivt sätt och hitta nya lösningar särskilt för arbetsgivarnas och företagens behov av tillgång till kompetent arbetskraft.

Ordnande av arbetskraftsservice i sysselsättningsområdet Kervo–Sibbo

Planen för att ordna arbetskraftsservice som beaktar servicebehoven hos de båda kommunerna utgår från tanken att invånarna garanteras arbets- och näringstjänsterna som närtjänster. Sysselsättningsområdet fördelas i två välfärdsområden, vilket förutsätter att hälsovårdstjänster och sektorsövergripande tjänster för arbetslösa samt andra kontaktytor i anknytning till sysselsättningstjänsterna beaktas i beredningen för varje kommun.

Kervo och Sibbo är växande kommuner, och deras sammanlagda arbetskraftbas är 30 566 personer (år 2021), vilket uppfyller kriteriet på 20 000 personer som nämns i regeringens proposition. Med tanke på pendling, pendlar arbetstagare mellan sysselsättningsområdet och flera olika kommuner i Nyland och andra landskap. I planeringen, utvecklingen och genomförandet av tjänsterna och samarbetsmodellerna beaktar man områdets starka tvåspråkighet och arbetskraftens rörlighet i olika riktningar.

Hela huvudstadsregionen och dess kranskommuner hör till ett gemensamt pendlingsområde, och ett stort antal arbetstagare i Kervo och Sibbo pendlar särskilt till Helsingfors. Pendlingsgraden mellan dessa är 66 %. Därför behövs också samarbete över välfärdsområdenas och de blivande sysselsättningsområdenas gränser. Om sysselsättningsområdet i Kervo och Sibbo får organiseringsansvaret, kan området samarbeta flexibelt och avtalsbaserat med de andra blivande sysselsättningsområdena, till exempel med Vanda, hela huvudstadsregionen och de andra blivande sysselsättningsområdena.

I den ovan nämnda planen för ordnandet av arbetskraftsservice beskrivs närmare ordnande av service och hur de genomförs, samarbetsformer, främjande av den arbetsrelaterade immigrationen, matchning mellan arbetskraften och arbetsplatserna samt arbetskraftens rörlighet och förberedning inför strukturella ändringar. Den plan som nu bereds bildar ram för en senare, gemensam beredningsfas, där detaljerna finslipas och kan ändras inom de ramar som definieras i kommunernas samarbetsavtal.

Föredragande

Kommundirektör Grannas Mikael

Förslag

1. Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att fullmäktige förkastar Borgå stads avtal om ett gemensamt organ för skötsel av AN-uppgifter i Östra Nyland (bilaga 3).

2. Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att fullmäktige godkänner bifogade avtal om ett gemensamt organ för ordnandet av offentliga arbetskraftstjänster mellan Kervo stad och Sibbo kommun i enlighet med bilaga 1.

3. Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige att fullmäktige ger fullmakt åt kommundirektören eller någon annan som kommundirektören utsett att underteckna ovan nämnda samarbetsavtal och att göra tekniska korrigeringar i avtalet.

4. Kommunstyrelsen godkänner planen för ordnandet av arbetskraftstjänster för Kervo och Sibbo sysselsättningsområde i enlighet med bilaga 2. Detta beslut upphävs om fullmäktige inte godkänner Kervos och Sibbos gemensamma avtal för skötsel av AN-uppgifter.

Paragrafen justeras omedelbart.

Behandling

Föredraganden ändrade sitt förslag enligt följande:

- Plan för ordnandet av service i Borgå sysselsättningsområde tillades som bilaga.
- Tekniska korrigeringar gjordes i avtalet om Kervo och Sibbo sysselsättningsområde.
- Beslutsförslaget kompletterades med ett förslag till komplettering av avtalet så att ledamöter från bägge kommunerna bör vara närvarande på organets sammanträden då ärenden som rör sysselsättningsområdet behandlas.

Beslut

1. Kommunstyrelsen föreslog fullmäktige att fullmäktige förkastar Borgå stads avtal om ett gemensamt organ för skötsel av AN-uppgifter i Östra Nyland (bilaga 3).

2. Kommunstyrelsen föreslog fullmäktige att fullmäktige godkänner bifogade avtal om ett gemensamt organ för ordnandet av offentliga arbetskraftstjänster mellan Kervo stad och Sibbo kommun i enlighet med bilaga 1.

3. Kommunstyrelsen föreslog fullmäktige att fullmäktige ger fullmakt åt kommundirektören eller någon annan som kommundirektören utsett att underteckna ovan nämnda samarbetsavtal och att göra tekniska korrigeringar i avtalet.

4. Kommunstyrelsen godkände planen för ordnandet av arbetskraftstjänster för Kervo och Sibbo sysselsättningsområde i enlighet med bilaga 2. Detta beslut upphävs om fullmäktige inte godkänner Kervos och Sibbos gemensamma avtal för skötsel av AN-uppgifter.

5. Kommunstyrelsen föreslog att avtalet kompletteras så att ledamöter från bägge kommunerna bör vara närvarande på organets sammanträden då ärenden som rör sysselsättningsområdet behandlas.

Paragrafen justeras omedelbart.

Bilagor

Fullmäktige 30.10.2023 § 96
555/14.00.00.00/2023

Kommunstyrelsens förslag

1. Fullmäktige förkastar Borgå stads avtal om ett gemensamt organ för skötsel av AN-uppgifter i Östra Nyland (bilaga 3).
2. Fullmäktige godkänner bifogade avtal om ett gemensamt organ för ordnandet av offentliga arbetskraftstjänster mellan Kervo stad och Sibbo kommun i enlighet med bilaga 1.
3. Fullmäktige ger fullmakt åt kommundirektören eller någon annan som kommundirektören utsett att underteckna ovan nämnda samarbetsavtal och att göra tekniska korrigeringar i avtalet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Behandling

Carola Juselius föreslog att fullmäktige godkänner Borgå stads avtal om ett gemensamt organ för skötsel av AN-uppgifter i Östra Nyland.

Rörelse Nus fullmäktigegrupp understödde Carola Juselius motförslag.

Ordföranden konstaterade att det i ärendet gjorts ett understött motförslag och att omröstning därför var påkallad.

Ordföranden föreslog att de som understöder kommunstyrelsens förslag röstar "ja" och de som understöder Carola Juselius motförslag röstar "nej". Förslaget godkändes enhälligt.

Omröstning:

Kommunstyrelsens förslag, "ja" - 38 röster

Återremittering, "nej" – 5 röster

Ordföranden konstaterade att kommunstyrelsens förslag godkändes med rösterna 38-5.

Beslut

Fullmäktige godkände kommunstyrelsens förslag.

Paragrafen justerades omedelbart.

Bilagor

Bilaga 1 - Samarbetsavtal för sysselsättningsområdet i Kervo och Sibbo

Bilaga 2 - Utkast till plan för att ordna arbetskraftsservice, sysselsättningsområdet i Kervo och Sibbo

Bilaga 3 - Avtal om ett gemensamt organ för att sköta arbets- och näringsuppgifter

Bilaga 4 - Plan för ordnande av service i Borgå sysselsättningsområde

Bilaga 5 - Omröstningsresultat fmge 30.10.2023 § 96